

4^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

ΠΑΙΔΕΙΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

4, 5, 6 & 7 ΜΑΪΟΥ 2017

Η Φυσική Αγωγή και η Άθληση ως Παράγοντας Ενσωμάτωσης του Γυναικείου Φύλου στις Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές στην Ελλάδα

Ευαγγελία **Κέφη Χατζηχαμπέρη**, Ειρήνη **Καμπερίδου**, Νικόλαος **Πατσαντάρης**
Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΣΕΦΑΑ)
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Τόσο ο αθλητισμός όσο και ο στρατός εμφανίζουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Προσπερνώντας το βαθύ ιστορικό παρελθόν και εκκινώντας από την νεωτερική περίοδο τόσο ο αθλητικός κοινωνικός χώρος όσο και ο στρατιωτικός συγκροτήθηκαν και διαμορφώθηκαν ως χώροι ανδροκεντρικοί. Στις διάφορες φάσεις της νεωτερικής περιόδου, σύμφωνα με τις κυρίαρχες εθιμοτυπικές, κοινωνικές αλλά και επιστημονικές αντιλήψεις, έλλειπαν από την αποκαλούμενη γυναικεία οντότητα-φύση εκείνες οι ψυχικές και φυσικές δυνατότητες που θα τις καθιστούσαν ικανές για να συμμετάσχουν τόσο στον αθλητικό ανταγωνισμό όσο και σε μια πολεμική αντιπαράθεση. Για μια μεγάλη χρονική περίοδο οι γυναίκες ήταν αποκλεισμένες από τις αθλητικές και στρατιωτικές δραστηριότητες. Έτσι στις προοπτικές των κοινωνικών-πολιτισμικών εξελίξεων, όπως επισημαίνεται από πολλά ερευνητικά δεδομένα, η πρόσβαση της γυναίκας τόσο στον αθλητισμό όσο και στον στρατό, θεωρήθηκε ως μέσον διακήρυξης της ισονομίας μεταξύ των δυο φύλων, αλλά και ως κοινωνικός χώρος κοινωνικής χειραφέτησης της γυναίκας. Ωστόσο, σήμερα αν και στον θεσμικά οργανωμένο αθλητισμό ο αριθμός συμμετοχής των γυναικών προσεγγίζει και σε πολλές περιπτώσεις υπερβαίνει αυτόν των ανδρών, οι γυναίκες που συμμετέχουν στο στρατό αποτελούν μειονότητα. Η μελέτη αυτή—ως μέρος μιας εν εξελίξει εμπειρικής έρευνας— δεν αναζητά απλά τις αιτίες αποκλεισμού των γυναικών από τους στρατιωτικούς θεσμούς, ούτε και επιδιώκει να ταυτίσει νοηματικά το στρατιωτικό κοινωνικό πεδίο με το αθλητικό. Αντίθετα, χρησιμοποιώντας ερευνητικά δεδομένα, επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στο ερώτημα κατά πόσον η αθλητική δραστηριότητα λειτουργεί ή μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντας και ως μέσον ενσωμάτωσης και ισόνομης αποδοχής της γυναίκας στις Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές στην Ελλάδα. Η διερευνητική αυτή προσπάθεια λαμβάνοντας υπ' όψιν σχετικές με το ζήτημα αυτό έρευνες, βασίζεται πρωτίστως σε μία ενδελεχή μελέτη εγκυκλίων και πάγιων διαταγών των Ανώτατων Στρατιωτικών Σχολών που σχετίζονται με τους τρόπους εκγύμνασης και των δύο φύλων και τους στόχους της αθλητικής δραστηριότητας. Όπως διαπιστώσαμε και τα δύο φύλα έχουν το ίδιο κοινό αθλητικό-στρατιωτικό πρόγραμμα στην πρωινή άθληση, στη γενική άθληση και στο στίβο μάχης. Το δεδομένο αυτό, υποστηριζόμενο από αποτελέσματα διεθνών εμπειρικών ερευνών, μας δίνει τη δυνατότητα να υποστηρίξουμε ότι η κοινή αθλητική ενασχόληση μπορεί να λειτουργήσει ως εξαιρετικό μέσον για μια ισόνομη μεταχείριση και πλήρη ενσωμάτωση των γυναικών σε στρατιωτικούς θεσμούς όπως οι Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές στην Ελλάδα .

Βιβλιογραφικές πηγές

- Yanovich**, R., Evans, R., Israeli, E., Constantini, N., Sharvit N., Merkel, D., Epstein, Y., & Moran, DS. (2008). Differences in physical fitness of male and female recruits in gender integrated army basic training. *Medical Science Sports Exercise*, Nov; 40: S654-9.
- Kamberidou**, I. (2012). Athletes United for Peace: Reconciliation through Sport. In: *Sport as a Mediator between Cultures*, pp. 187–202. International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE), Hanns-Braun-Strasse Friesenhaus II D-14053 Berlin. Editors Ronnie Lidor, Karl-Heinz Schneider & Katrin Koenen.
- Kamberidou**, I. (2011). Athlete Activism and Peace Education: Bridging the Social Inequality Gap through Sports. *NEBULA 8.1, a Journal of Multidisciplinary Scholarship*, 168–180. Australia
- Πατσαντάρης**, Ν. (2014). *Αθλητισμός και Κοινωνιολογική Σκέψη*. Εκδόσεις Τελέθριον.